

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
FÖR ARBETSPLATSCHEF INOM
BYGGNADSBRANSCHEN
2010**

FÖRESKRIFT 43/011/2010

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
FÖR ARBETSPLATSCHEF INOM
BYGGNADSBRANSCHEN
2010**

FÖRESKRIFT 43/011/2010

© Utbildningsstyrelsen

Föreskrifter och anvisningar 2010:16

ISBN 978-952-13-4565-4 (hft.)

ISBN 978-952-13-4566-1 (pdf)

ISSN-L 1798-8977

ISSN 1798-8977 (print)

ISSN 1798-8985 (online)

www.utbildningsstyrelsen.fi

Edita Prima Oy,
Helsingfors 2010

FÖRESKRIFT

22.6.2010

43 /011/2010

Giltighetstid: fr.o.m. 1.8.2010 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten
att utfärda föreskriften bygger på
L 631/98, 13 § 2 mom

Upphäver UBS:s föreskrifter
29.1.1999 nr 1/011/99

Ändrar Utbildningsstyrelsens föreskrift

-

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR ARBETSPLATSCHEF INOM BYGGNADSBANSCHEN

Utbildningsstyrelsen har beslutat om grunderna för specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m. 1.8.2010. Examensprestationer som påbörjats innan föreskriftens i kraftträdande kan fullföljas enligt grunderna för specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen av den 29.1.1999 nr 1/011/99 t.o.m. 31.7.2012 .

Examenskommissionen och examensarrangören kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

När utbildning som förbereder för en fristående examen anordnas, beslutar utbildningsanordnaren om innehållet i utbildningen och ordnandet av utbildningen i enlighet med examensgrunderna. Den som deltar i utbildningen skall som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

Generaldirektör

Timo Lankinen

Överingenjör

Arto Pekkala

BILAGA

Specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen 2010

INNEHÅLL

1 FRISTÅENDE EXAMINA.....	7
1.1 Anordnande av fristående examina.....	7
1.2 Avläggande av fristående examen.....	7
1.3 Grunderna för fristående examen	7
1.4 Personlig tillämpning i fristående examen	8
1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen	8
1.6 Betyg 8	
1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen.....	9
2 UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR ARBETSPLATSCHEF INOM BYGGNADSBRANSCHEN	9
2.1 Yrkeskompetens som ska påvisas i specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen.....	9
2.2 Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnads- branschen samt examensdelarna.....	10
3 KRAVEN PÅ YRKESSKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR ARBETSPLATSCHEF INOM BYGGNADSBRANSCHEN OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN	10
3.1 Ledning av ett byggarbete.....	10
Krav på yrkesskicklighet.....	10
Mål och kriterier för bedömningen	10
Sätten att påvisa yrkesskickligheten.....	11
3.2 Kvalitetssäkring på en byggarbetsplats	11
Krav på yrkesskicklighet.....	11
Mål och kriterier för bedömningen	11
Sätten att påvisa yrkesskickligheten.....	12
3.3 Planering och uppföljning av tidsschemat för en byggarbetsplats	12
Krav på yrkesskicklighet.....	12
Mål och kriterier för bedömningen	12
Sätten att påvisa yrkesskickligheten.....	13
3.4 Planering av arbetsuppgifter	13
Krav på yrkesskicklighet.....	13
Mål och kriterier för bedömningen	13
Sätten att påvisa yrkesskickligheten.....	14
3.5 Leveransavtal.....	15
Krav på yrkesskicklighet.....	15
Mål och kriterier för bedömningen	15
Sätten att påvisa yrkesskickligheten.....	16
3.6 Kostnadsplanering.....	17
Krav på yrkesskicklighet.....	17
Mål och kriterier för bedömningen	17
Sätten att påvisa yrkesskickligheten.....	19

3.7 Arbetar- och miljöskydd.....	20
Krav på yrkesskicklighet	20
Mål och kriterier för bedömningen.....	20
Sätten att påvisa yrkesskickligheten	20
3.8 Avtalsteknik.....	21
Krav på yrkesskicklighet	21
Mål och kriterier för bedömningen.....	21
Sätten att påvisa yrkesskickligheten	21
3.9 Förhandlingsförmåga	22
Krav på yrkesskicklighet	22
Mål och kriterier för bedömningen.....	22
Sätten att påvisa yrkesskickligheten	22

1 FRISTÅENDE EXAMINA

1.1 Anordnande av fristående examina

Examenskommissionerna som tillsätts av Utbildningsstyrelsen och består av representanter för arbetsgivare, arbetstagare, lärare och vid behov självständiga yrkesutövare ansvarar för anordnandet och övervakningen av fristående examina samt utfärdar examensbetyg. Examenskommissionerna gör ett avtal om anordnande av fristående examina med utbildningsanordnarna och vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser. Fristående examina kan inte anordnas utan giltigt avtal med examenskommissionen.

1.2 Avläggande av fristående examen

Fristående examen avläggs genom att examinanderna vid examenstillfällena i praktiska arbetsuppgifter påvisar det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Varje examensdel ska bedömas skilt för sig. Bedömningen görs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. Inom branscher där det är vanligt med självständiga yrkesutövare tas även denna part i beaktande vid valet av bedömare. Bedömningen godkänns slutligen av examenskommissionen. Examensbetyg kan beviljas då examinanden har avlagt alla examensdelar som krävs med godkänt vitsord.

1.3 Grunderna för fristående examen

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, bedömningsgrunderna (målen och kriterierna för bedömningen) samt sätten att påvisa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. Kraven på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter.

Målen och kriterierna för bedömningen är härledda ur kraven på yrkesskicklighet. Målen för bedömningen anger de kunskapsområden som man vid bedömningen fäster särskild vikt vid. Definitionen av dessa mål underlättar också bedömningen av den aktuella arbetsprocessen. Bedömningen ska täcka alla de mål för bedömning som beskrivs i examensgrunderna. Kriterierna för bedömningen bestämmer den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet innehåller preciserande anvisningar om avläggandet av examen. Yrkesskickligheten påvisas i allmänhet i autentiska arbetsuppgifter. Sätten att påvisa yrkesskicklighet kan innehålla direktiv för bl.a. hur en examensprestation vid behov kan kompletteras så att alla krav på yrkesskicklighet blir beaktade.

1.4 Personlig tillämpning i fristående examen

Utbildningsstyrelsen har utfärdat en särskild föreskrift om individualisering.

1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen

Vid bedömning av yrkesskickligheten är det viktigt att ingående och noggrant granska hur examinanderna visar att de kan det som examensgrunderna förutsätter i kraven på yrkesskicklighet för den aktuella examensdelen. Vid bedömningen tillämpas de bedömningskriterier som fastställts i examensgrunderna. Bedömarna ska mångsidigt använda sig av olika och i första hand kvalitativa bedömningsmetoder. Används endast en metod, blir resultatet inte nödvändigtvis tillförlitligt. Vid bedömningen beaktas bransch- och examensspecifika särdrag i enlighet med examensgrunderna. Om examinanderna har tillförlitliga utredningar om tidigare påvisat kunnande, granskar bedömarna hur de motsvarar kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna. Bedömarna föreslår för examenskommissionen att kunnandet erkänns som en del av examensprestationen. Examenskommissionen fattar det slutliga beslutet om erkännande av tidigare påvisat kunnande som tillförlitligt utretts.

Bedömning av yrkesskicklighet är en process där insamling av bedömningsmaterial och dokumentering av bedömning spelar en viktig roll. Representanter för arbetslivet och lärare gör på trepartsbasis en noggrann och mångsidig bedömning. Examinanderna ska klart och tydligt få veta hur bedömningsgrunderna tillämpas i deras eget fall. De ska också ges möjlighet att själva bedöma sina prestationer. Examensarrangören gör upp ett bedömningsprotokoll över examensprestationen för den aktuella examensdelen som undertecknas av bedömarna. Till en bra bedömningsprocess hör också att efter detta ge examinanderna respons på prestationerna. Det slutliga bedömningsbeslutet fattas av examenskommissionen.

Bedömare

De personer som bedömer examinandernas yrkesskicklighet ska ha god yrkeskunskap inom det aktuella området. Examenskommissionen och examensarrangören kommer överens om bedömarna i avtalet om anordnande av fristående examen.

Rättelse av bedömning

Examinanderna kan inom lagstadgad tid anhålla om rättelse av bedömning av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen.

En skriftlig begäran om rättelse riktas till examenskommissionen. Examenskommissionen kan efter att ha hört bedömarna besluta om en ny bedömning. Det går inte att genom besvär anhålla om ändring av examenskommissionens beslut som gäller rättelse av bedömning.

1.6 Betyg

Examenskommissionen beviljar examensbetyg och betyg för en eller flera avlagda examensdelar. Betyg över deltagande i förberedande utbildning ges av utbildningsanordnaren. Utbildningsstyrelsen har utfärdat direktiv om vilka uppgifter som ska framgå ur betyg för fristående examina, utbildning som förbereder för fristående examen och läroavtalsutbildning.

Betyg för en eller flera examensdelar ges på begäran. Examensbetyget, liksom betyget för en eller flera avlagda examensdelar, undertecknas av en representant för examenskommissionen och en representant för examensarrangören.

En anteckning om avlagd fristående examen i ett av Utbildningsstyrelsen godkänt yrkesbevis är ett intyg över avlagd examen som är jämförbart med ett examensbetyg. Examensarrangören skaffar och undertecknar yrkesbeviset. Yrkesbeviset är avgiftsbelagt för examinanden.

1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen

Det går inte att ställa förhandsvillkor i fråga om utbildning för dem som deltar i fristående examina. Examina avläggs ändå huvudsakligen i samband med förberedande utbildning.

Förberedande utbildning ska anordnas i enlighet med examensgrunderna. Utbildningen och examenstillfällena ska planeras utgående från examensdelarna. Den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen ska ges möjlighet att delta i examenstillfällena och avlägga fristående examen som en del av utbildningen.

2 UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR ARBETSPLATSCHEF INOM BYGGNADSRANSCHEN

2.1 Yrkeskompetens som ska påvisas i specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen

Syftet med denna examen är att examinanden kan påvisa att han innehar praktisk kompetens att sköta de uppgifter som en arbetsplatschef har på en arbetsplats för hus-, infra- eller reparationsbyggen. Denna examen är avsedd för personer som har en tekniker-, ingenjör- eller diplomingenjörsexamen inom byggnadsbranschen och erfarenhet av arbetsledaruppgifter på en byggarbetsplats eller motsvarande, på annat sätt förvärvat, kompetens.

Examinanden arbetar med krävande förmansuppgifter på en byggarbetsplats och leder genomförandet av arbetet. Examinanden fungerar även som ansvarig arbetsledare för sedvanliga byggnadsprojektet. Examinanden ansvarar för att projektet framskrider i enlighet med givna tids- och kostnadsmålsättningar samt kvalitetskrav. Dessutom skapar han förutsättningar för att arbetet kan genomföras på ett tryggt sätt, sörjer för att olika anskaffnings- och arbetsavtal förbereds och genomförs i enlighet med givna målsättningar.

Den som har avlagt specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen har så omfattande och fördjupade kunskaper och färdigheter inom byggnadsbranschen att han behärskar sitt arbete, har förmåga att tillämpa sina kunskaper och lösa oförutsedda problemsituationer på ett kreativt sätt. Han förmår leda komplicerade projekt inom byggnadsbranschen och fatta beslut i oförutsedda verksamhetsmiljöer. Han förmår bedöma enstaka personers eller arbetsgruppers verksamhet samt fördjupa sitt eget kunnande inom byggnadsbranschen. Den som har avlagt denna examen har en god förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt på byggarbetsplatsen, sköter kontakterna till myndigheter samt ansvarar för att samarbetet fungerar mellan dem som berörs av projektet.

2.2 Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen samt examensdelarna

Specialyrkesexamen för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen består av nio examensdelar. För att få ett examensbetyg ska examinanden avlägga alla examensdelar.

Examensdelarna är

- 3.1 Ledning av ett byggarbete
- 3.2 Kvalitetssäkring på en byggarbetsplats
- 3.3 Planering och uppföljning av tidsschemat för en byggarbetsplats
- 3.4 Planering av arbetsuppgifter
- 3.5 Leveransavtal
- 3.6 Kostnadsplanering
- 3.7 Arbetar- och miljöskydd
- 3.8 Avtalsteknik
- 3.9 Förhandlingsförmåga

3 KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I SPECIALYRKES-EXAMEN FÖR ARBETSPLATSCHEF INOM BYGGNADSBANSCHEN OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

3.1 Ledning av ett byggarbete

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden är medveten om behovet att utveckla sina ledarskapsfärdigheter.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Medvetenhet om behovet av att utveckla de egna ledarskapsfärdigheterna</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• utarbetar en ingående åtgärdsplan för att utveckla sitt ledarbeteende• går in för en kontinuerlig utveckling som en del av sitt eget ledarbeteende.
Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan ändra på sitt sätt att leda.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Ledarskap</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• leder på ett övergripande sätt en byggarbetsplats

	<ul style="list-style-type: none"> • anpassar sitt sätt att leda efter situationen • vidtar konkreta och genomförbara åtgärder • omsätter nya sätt att leda i praktiken.
--	---

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden gör på basis av en utvärdering av sina ledarskapsfärdigheter upp en åtgärdsplan för att utveckla sitt ledarbete och utarbetar en rapport över planens genomförande och hur den påverkat ledarskapet.

3.2 Kvalitetssäkring på en byggarbetsplats

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan göra upp en fungerande kvalitetsplan för ett helt projekt och för ett enskilt arbetsmoment som kan användas som hjälpmedel vid handledning på byggarbetsplatsen.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Uppgörande av en kvalitetsplan</i>	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • har antecknat all information i planen enligt gängse krav • utarbetar en förnuftig och konkret riskkartläggning • utnyttjar på ett övergripande sätt riskbekämpning i kvalitetsplanens övriga punkter • kan planera projektvisa, praktiska och entydiga åtgärder för kvalitetssäkring.
Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan vidta kvalitetssäkringsåtgärder och övervaka att kvalitetsplanen följs både när det gäller ett helt projekt och ett enskilt arbetsmoment.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Kvalitetssäkringsåtgärder</i>	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • handlar enligt kvalitetsplanen • förmedlar praktiska och entydiga kvalitetskrav till dem som utför arbetet.
<i>Inledande möte i anslutning till arbetets genomförande (där de som utför arbetet deltar) samt kvalitetsmätning</i>	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anteckna tydliga kvalitetskrav • förbereder det inledande mötet grundligt • utarbetar ett protokoll för det inledande

	mötet och fattar bra beslut <ul style="list-style-type: none"> • gör upp en konkret plan för kvalitetsmätning • övervakar att det praktiska arbetet stämmer överens med planerna.
--	---

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden gör upp en kvalitetsplan som fungerar som hjälpmedel vid handledning på byggarbetsplatsen och övervakar att den följs. Hur väl kvalitetsplanen motsvarar verksamheten i praktiken konstateras vid examenstillfället på byggarbetsplatsen och med hjälp av olika detaljerade planer (såsom arbetsplaner och underentreprenadavtal) som utarbetas. Om byggarbetsplatsens tidsschema inte ger rum för en ny kvalitetsplan, kan kvalitetssäkring och -mätningen omfatta ett enskilt arbetsmoment.

3.3 Planering och uppföljning av tidsschemat för en byggarbetsplats

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan utarbeta ett tidsschema för en byggarbetsplats.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Uppgörande av tidsschema</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • väljer en lämplig form av tidsschema för objektet • väljer ett tidsschema som lämpar sig för handledning på byggarbetsplatsen och som till sitt yttre motsvarar gängse krav • beaktar avtalstekniska begränsningar vid utarbetandet av tidsschemat • är beredd på störande faktorer i tidsschemat (startintervaller, dagar med störningar, ersättande arbeten) • planerar användningen av arbetslag/maskin-enheter • beaktar tekniska aspekter och tidsförluster i planeringen (till exempel betongens torktider).

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan följa upp genomförandet av tidsschemat.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Uppföljning</i>	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • ser till att tidsschemat beaktas då anskaffningar planeras • ser till att ingångna avtal motsvarar kraven i tidsschemat • skapar förutsättningar för att arbetena ska kunna inledas vid rätt tidpunkt • väljer en ändamålsenlig uppföljningsmetod beroende på tidsschemats form • säkerställer förutsättningarna för handledning och att tidsschemat håller • drar rätta slutsatser, planerar och genomför rätta handledningsåtgärder • ser till att de anställda informeras om tidtabellen och att de gör upp tidsplaner för sitt ansvarsområde som följs upp.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden gör upp ett tidsschema för sin byggarbetsplats. Dessutom fastställs vid examenstillfället på byggarbetsplatsen om det finns förutsättningar att genomföra tidsschemat.

3.4 Planering av arbetsuppgifter

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan göra upp en plan för ett enskilt arbetsprojekt.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Uppgörande av plan</i>	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • antecknar alla behövliga uppgifter i planen • gör upp en lämplig plan för ifrågavarande arbete och ändamål • noterar och planerar de väsentliga faktorerna med tanke på arbetets genomförande • säkerställer genom planering att de tids- och kostnadsmålsättningar samt kvalitets- och säkerhetskrav som ställts upp för arbetet uppnås.

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden behärskar grundläggande veckoplanering.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Veckoplanering</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • samordnar resurser, mål och enskilda veckoplaner.
Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan verkställa och följa upp en arbetsplan.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Genomförande och uppföljning av arbetsplan</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • beaktar arbetsplanen i olika avtal som hör till arbetet (till exempel underentreprenadavtal, arbetsavtal) • håller ett inledande möte i anslutning till arbetsuppgiften utgående från arbetsplanen • ser till att det finns förutsättningar för att inleda arbetet och att arbetsplanens mål och krav följs under hela arbetets gång.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden gör upp en helhetsplan för en uppgift på byggarbetsplatsen, som används då arbetsuppgiften förbereds och de anställda handleds eller då underentreprenadavtal utarbetas, och rapporterar om hur arbetsplanen har utnyttjats i handledningen. Hur väl planen motsvarar verksamheten i praktiken konstateras vid examenstillfället på byggarbetsplatsen. Också förmågan att samordna veckoplaneringen påvisas i samband med examenstillfället på byggarbetsplatsen.

3.5 Leveransavtal

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan göra upp avtal om materialleveranser och underentreprenader.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Uppgörande av avtal</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• gör upp entydiga avtal om materialleveranser och underentreprenader• beaktar utgående från arbetsplanen det väsentliga med tanke på ledandet av byggarbetsplatsen samt kraven i de allmänna avtalsvillkoren.

ALTERNATIV 1, underentreprenadavtal

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan göra upp ett underentreprenadavtal inklusive kompletterande bilagor.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Uppgörande av underentreprenadavtal</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• beaktar och planerar det som är väsentligt vid uppgörande av avtal• behandlar frågorna på ett praktiskt sätt• överför till avtalet de frågor som kommit fram vid planeringen av arbetsuppgiften och vid beredningen av avtalet• utarbetar alla behövliga dokument i enlighet med den av förbunden allmänt godtagna avtalsmodellen för underentreprenader (avtalspraxis som baserar sig på planeringen av arbetsuppgiften).

ALTERNATIV 2, arbetsavtal

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan göra upp ett tidsbestämt arbetsavtal inklusive kompletterande bilagor för ett arbete som ska utföras av det egna arbetslaget.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Uppgörande av arbetsavtal</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• beaktar och definierar frågor som är väsentliga vid uppgörande av avtal• antecknar alla nödvändiga uppgifter i avtalet och de kompletterande bilagorna• utnyttjar arbetsplanen• behandlar frågorna konkret och i en lättförståelig form• överför till avtalet de frågor som kommit fram vid planeringen av arbetsuppgiften och vid beredningen av avtalet.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten påvisas genom att examinandens gör upp ett underentreprenad- eller alternativt ett arbetsavtal.

Alternativ 1, underentreprenadavtal

Examinanden definierar de väsentliga punkterna i leveransavtalet för ett arbete som ska utföras på underentreprenad och gör upp ett underentreprenadavtal inklusive kompletterande bilagor.

Alternativ 2, arbetsavtal

Examinanden gör med hjälp av arbetsplanen upp ett tidsbestämt arbetsavtal inklusive kompletterande bilagor för ett arbete som ska utföras av det egna arbetslaget.

3.6 Kostnadsplanering

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan följa med hur den ekonomiska situationen på en byggarbetsplats utvecklas och förutse det ekonomiska resultatet.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Förmåga att följa med den ekonomiska situationen på en byggarbetsplats</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• behärskar grunderna i offertberäkning• vet när det krävs ändrings- och extraarbeten och kan ge en offert på dessa arbeten• känner till kostnadsbasen och kostnadsmålen på byggarbetsplatsen och behärskar kostnadsstyrning.

Alternativ 1, metodjämförelse

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan göra en jämförelse av olika metoder för en arbetshelhet på den egna byggarbetsplatsen.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Metodjämförelse</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• gör kostnadsberäkningar för tre olika arbetsmoment för att metoderna ska kunna jämföras• presenterar i en tabell kostnadsjämförelser av tre alternativa sätt att genomföra ett arbetsmoment i den form som kostnadsräkningen har gjorts• dokumenterar slutresultatet av jämförelsen och beslutar därefter om vilken metod som ska användas.

Alternativ 2, anbud på ändrings- och extraarbete

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan utarbeta ett anbud på ändrings- och extraarbete inklusive utredningar för sin egen byggarbetsplats.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Anbud på ändrings- och extraarbete</i>	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• bifogar allt som är väsentligt vid beräkning av ändrings- och extraarbete:<ul style="list-style-type: none">– ritningarna för ändringsarbetet– arbetsbeskrivningarna för ändringsarbetet– övriga för arbetet viktiga handlingar• utarbetar inom utsatt tid ett skriftligt anbud på ändrings- och extraarbete enligt formkraven• utarbetar ett entydigt anbud på ändrings- och extraarbete• utformar anbudet på ändrings- och extraarbete så att det till alla delar grundar sig på antal och enhetspriser• använder sig av kostnadsgruppering med hjälp av de utskriftssystem som tillämpas inom branschen• utför beräkningarna med hänsyn till de allmänna kostnader som ingår i arbetet• beaktar eventuella krav på tilläggstid för ändrings- och extraarbete i sin offert• ställer kraven på tilläggstid i rätt proportion till arbetets innehåll och tidpunkten för ändringsarbetet.

Alternativ 3, kostnadsuppföljning av arbetsmoment

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan följa upp antal och kostnader för ett arbetsmoment samt förbereda den ekonomiska slutrapporten.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Kostnadsuppföljning av arbetsmomenten</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• beräknar kostnaderna för och analyserar tre arbetsmoment• presenterar i tabellform antal och kostnader för tre arbetsmoment i den form som kostnads kalkylen har gjorts• följer under arbetets gång regelbundet upp antal som produceras och kostnader som uppkommer under ett arbetsmoment samt presenterar resultaten i tabellform• utarbetar en slutlig analys av det egna arbetet• förbereder den ekonomiska slutrapporten för arbetet med hjälp av dokument, om det är fråga om underentreprenader.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden påvisar sin yrkesskicklighet genom att utarbeta antingen en metodjämförelse, ett anbud på ändrings- och extraarbete eller genom att följa upp kostnaderna för ett arbetsmoment.

Alternativ 1, metodjämförelse

Examinanden utför en metodjämförelse för de tre mest centrala arbetsmomenten i en arbetshelhet på den egna byggarbetsplatsen (för köp av arbete eller underentreprenad).

Alternativ 2, anbud på ändrings- och extraarbete

Examinanden utarbetar ett anbud på ändrings- och extraarbete för den egna byggarbetsplatsen samt en grundlig utredning av faktiska kostnader i anslutning till arbetet.

Alternativ 3, kostnadsuppföljning av arbetsmomenten

Examinanden följer upp antal och kostnader för tre arbetsmoment samt förbereder den ekonomiska slutrapporten.

3.7 Arbetar- och miljöskydd

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan utföra en säkerhetsanalys på byggarbetsplatsen.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
Utförande av en säkerhetsanalys	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• identifierar säkerhetsrisker i anslutning till arbetets utförande samt hur de kan förebyggas• klarlägger och analyserar de arbetsmoment som har hög olycksrisk och framför konkreta åtgärder för att kontrollera riskerna• beaktar frågor som har behandlats i byggherrens säkerhetsdokument.
Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan beakta innehållet i säkerhetsanalysen i de handlingar som rör säkerheten på arbetsplatsen, speciellt i planerna som gäller området, miljön och arbetsuppgifterna.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
Arbetarskydds-, miljö-, arbets- och områdesplanering	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• känner till det centrala innehållet i arbetarskydds- och miljöbestämmelserna på byggarbetsplatsen och beaktar dem vid produktionsplaneringen• gör en områdesplan stegvis och utnyttjar den i säkerhetsplaneringen.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden gör en säkerhetsanalys på byggarbetsplatsen. De frågor som tas upp i säkerhetsanalysen bör också beaktas i de dokument som berör arbetarskyddet på arbetsplatsen, speciellt i planerna för området, miljön och arbetsuppgifterna. Hur väl planerna och den praktiska verksamheten motsvarar varandra konstateras vid examenstillfället på byggarbetsplatsen.

3.8 Avtalsteknik

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan tillämpa avtalsvillkor i praktiken.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Tillämpning av avtalsvillkor</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• känner till innehållet både i arbetslagstiftningen och i kollektivavtalet för den egna branschen• känner till gängse former och bestämmelser för hur man låter utföra ett arbete• behärskar användningen av utländsk arbetskraft• känner till avtalsvillkoren i avtal som gäller byggnadsprojekt.
Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan lösa eventuella problemsituationer.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
Lösning av problemsituationer	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• hittar för situationen lämpliga avtalsbestämmelser• motiverar sina lösningar• gör nödvändiga reklamationer• strävar efter att förebygga störningar.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden klarar av störningar i anslutning till anställningar och avtal.

3.9 Förhandlingsförmåga

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan förbereda sig för förhandlingar som gäller genomförandet av ett byggarbete.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Förberedelse för en förhandling</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• planerar rätta mål och strategier för möten• gör upp en lämplig föredragningslista.
Krav på yrkesskicklighet	
Examinanden kan tillämpa en mötesstrategi i praktiken.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
<i>Förhandlingsförmåga</i>	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• tillämpar en mötesstrategi som han själv har planerat för att nå uppställda mål• dokumenterar frågor som har överenskommits vid förhandlingen på ett entydigt och klart sätt i pm eller protokoll.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden planerar målen, strategin och föredragningslistan för ett möte som gäller genomförandet av ett byggarbete och gör upp ett mötesprotokoll. Examinanden rapporterar om hur målen för mötet nåddes.

Tryckt
ISBN 978-952-13-4565-4
ISSN 1798-8977

Online
ISBN 978-952-13-4566-1
ISSN 1798-8985

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen
www.utbildningsstyrelsen.fi